

QuickScan natuurwaardenonderzoek Klein Boekelerveldweg Enschede

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Colofon

QuickScan natuurwaardenonderzoek Klein Boekelerveldweg Enschede

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 5-7
7131 PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Opdrachtgever: Gemeente Enschede

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Projectnummer en versie: 8673 versie 1.0	Status: Definitief
Ligging plangebied: Klein Boekelerveldweg Enschede	Rapportdatum: 05-05-2026
Auteur: [REDACTED]	Veldwerk uitgevoerd door: [REDACTED]
Tweede lezer: [REDACTED]	

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaarmaking van hun persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Reikwijdte.....	4
1.3	Definities	4
HOOFDSTUK 2	HET PLANGEBIED	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het plangebied.....	5
Hoofdstuk 3	Voorgenomen activiteiten	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden	7
3.3	Vaststellen van de invloedssfeer	7
Hoofdstuk 4	Toetsingskaders	8
4.1	Algemeen	8
4.2	Omgevingswet; Natura 2000.....	8
4.3	Omgevingswet; Soortenbescherming	8
4.4	Specifieke zorgplicht.....	10
4.5	Regelgeving ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland	11
HOOFDSTUK 5	GEBIEDSBESCHERMING.....	12
5.1	Algemeen	12
5.2	Natuurnetwerk Nederland	12
5.3	Natura 2000.....	13
5.4	Overige beschermde gebieden	15
5.5	Slotconclusie.....	15
HOOFDSTUK 6	SOORTENBESCHERMING	16
6.1	Verwachting en bureauonderzoek.....	16
6.2	Te toetsen soorten	16
6.3	Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep	16
6.4	Toetsing beschermde soorten.....	17
6.5	Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	24
HOOFDSTUK 7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	27
7.1	Aanleiding en doel.....	27
7.2	Conclusies toetsing.....	27
7.3	Aanbevelingen en kansen biodiversiteit	29
BIJLAGEN		31

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Er zijn concrete plannen voor verbreding van de wegverharding van de Klein Boekelerveldweg te Enschede door het aanbrengen van grasbetonstenen in de berm. In het deel van de Klein Boekelerveldweg, tussen de Telgendijk en Euregioweg worden tevens enkele passeerhavens van 2 meter breed aangelegd. De wegverharding wordt verbreed van 5,0 meter naar 5,8 meter. Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden leidt mogelijk tot negatieve effecten op de aanwezige opgaande houtige beplanting en beschermde planten, dieren of gebieden. Hierdoor kan overtreding van de Omgevingswet (soort- en gebiedsbescherming) niet op voorhand uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Omgevingswet in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

1.2 Reikwijdte

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Omgevingswet (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland). De voorgenomen ontwikkeling wordt niet getoetst aan andere beschermde aspecten zoals houtopstanden of stiltegebied. De beoordeling van voorgenoemde gebiedsaanduidingen vindt plaats in andere onderzoeken.

Naast een effectbeoordeling op beschermde soorten en gebieden, is Natuurbank Overijssel ook gevraagd antwoord te geven op de vraag wat het effect van de wegverbreding is op de begeleidende houtige beplanting aan de noord- en zuidzijde van de weg.

1.3 Definities

Plangebied

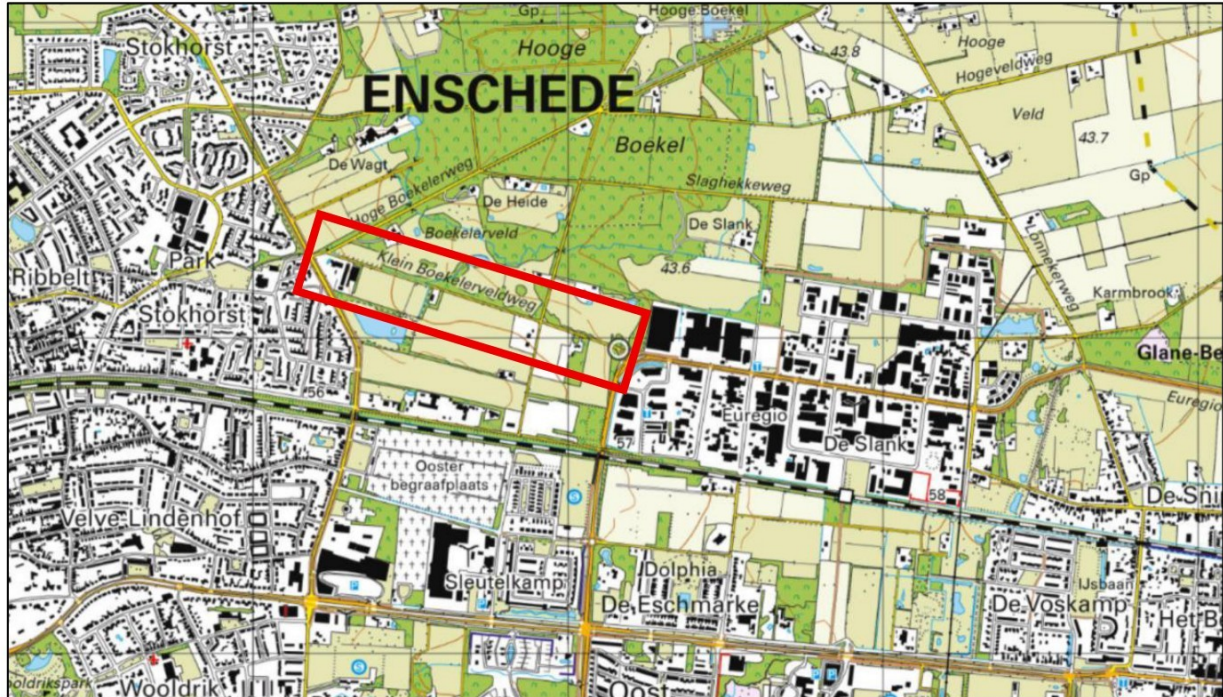
Tot het plangebied behoort het gehele wegvak, inclusief stroken die bij de verbreding verhard gaan worden en de passeerhavens.

Projectgebied

Tot het projectgebied behoren die delen van het plangebied waar daadwerkelijk werkzaamheden uitgevoerd worden.

2.1 Situering

De Klein Boekelerveldweg ligt net ten oosten van de woonkern Enschede. Op onderstaande topografische kaart wordt de ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijds.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

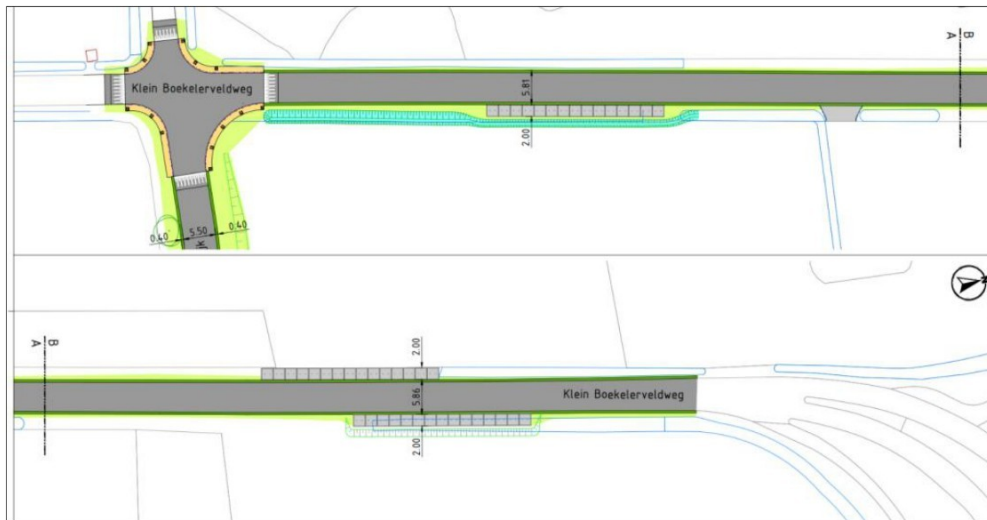
Het plangebied bestaat uit een verharde weg en de wegbermen aan weerszijden van de weg. Langs bijna de gehele noordzijde van de weg ligt een smalle loofhoutsingel, bestaande uit voornamelijk zomereiken, gemengd met lijsterbes, vuilboom, ruwe berk, robinia en gewone esdoorn. Aan de oostzijde van de Klein Boekelerveldweg, staat een loofhoutbeplanting van ruwe berk en zwarte els met een kruidenrijke ondergroei (verruigd grasland). Aan de uiterste oostzijde van het plangebied wordt de weg begeleid door een bramenwal. De houtsingel heeft een dichte kruidlaag. Op enkele stukken staat ook langs de zuidzijde opgaande beplanting van zomereik en zwarte els. Voor het overgrote deel grenst de weg aan de zuidzijde aan agrarisch cultuurland. De wegbermen van de Klein Boekelerveldweg zijn zeer smal (60 cm), overgaand in een vrij diepe bermsloot. De wegbermen hebben een soortenarme grazige vegetatie, die plaatselijk gedomineerd wordt door grote brandnetel. Op één plek is 'Japanse duizendknoop' aangetroffen in de wegberm (zie par. 7.3).

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om langs de volledige Klein Boekelerveldweg grasbetonstenen aan te brengen om de weg te verbreden van 5,0 naar 5,8 meter. De grasbetonstenen worden in de wegberm van de weg geplaatst. Het originele wegprofiel wordt niet aangetast. Dat wil zeggen, dat de huidige bermsloot behouden blijft.

In het wegvak tussen de Telgendijk en de Euregioweg worden tevens enkele passeerhavens aangelegd (1x aan noordzijde, 2x aan zuidzijde). Om dit mogelijk te maken wordt aan de noordzijde van de weg braamstruweel verwijderd.

Verbeelding van het wenselijk eindbeeld van de Klein Boekelerveldweg, tussen de Telgendijk en Euregioweg (bron: Gemeente Enschede).

Aanzicht van de plekken langs de weg waar passeerhavens aangelegd worden aan de noord- en zuidzijde van de weg (Bron: google maps).

Aanzicht van de plekken langs de weg waar passeerhavens aangelegd worden aan de zuidzijde van de weg (Bron: google maps).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Omgevingswet:

- Vergraven wegberm;
- Plaatsen grasbetonstenen;
- Vergraven passeerhavens;
- Dempen bermsloot t.h.v. passeerhavens;
- Graven nieuwe bermsloot t.h.v. de passeerhavens;
- Plaatsen verharding bij passeerhavens;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren voortplantings- en rustplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Doden van dieren;
- Afname en verdwijnen van functioneel leefgebied van dieren;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit wordt de invloedsfeer genoemd. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

Om de effecten van de voorgenomen activiteiten zorgvuldig te kunnen beoordelen, is het noodzakelijk om ook buiten het plangebied te kijken. Het plangebied grenst aan stedelijk gebied, erven, bos en agrarisch cultuurland.

Het uitvoeren van de werkzaamheden kan mogelijk leiden tot enige verstoring in de direct omliggende omgeving van het plangebied. De mate en reikwijdte van deze verstoring zijn afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de aanwezige soorten in het gebied en het seizoen waarin de werkzaamheden plaatsvinden. Zo kunnen bomen en struiken in blad een dempend en visueel maskerend effect hebben op zowel optische als akoestische verstoring.

In deze studie is ook het verstorend effect van de werkzaamheden op soorten buiten het plangebied meegenomen. Hierbij wordt rekening gehouden met soorten in de aangrenzende beplanting, erven en agrarisch cultuurland.

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Omgevingswet; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Omgevingswet heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een Omgevingsvergunning noodzakelijk.

4.3 Omgevingswet; Soortenbescherming

In de Omgevingswet (Bal; Besluit activiteit leefomgeving) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Omgevingswet worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (Artikel 11.37 t/m Artikel 11.40 Bal):

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder Omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

2. Het verbod geldt niet, als:

- a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:

1°. Een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of

2°. Een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (Artikel 11.46 t/m Artikel 11.48 Bal);

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder Omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;

- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Andere Soorten (Artikel 11.54 Bal)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder Omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:

1°. Een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of

2°. Een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Ow een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Omgevingswet. Er is dan geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

Verbodsartikel	Lid	Toelichting
11.37 Bal: Vogelrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
	Lid 1d	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
	Lid 3	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
11.46 Bal: Habitatrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te beschadigen of vernielen.
	Lid 1d	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
	Lid 3	Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
11.54 Bal: andere soorten	Lid 1	Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen; c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
	Lid 2	De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Toelichting op de verschillende verbodsbepalingen Bal.

4.4 Specifieke zorgplicht

Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27, Bal). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten.

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. Dat is hierna toegelicht.

Aanwezigheid van wat?	Waar staan de soorten in?	Toelichting
Vogels	Bijlage I vogelrichtlijn 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Trekvogels	Onder andere op de website van het ministerie van LNV 	Het gaat om een soort die regelmatig in Nederland voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage II, IV, V habitatrichtlijn 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage IX Bal of in de rode lijsten 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats waar de genoemde dieren/planten leven	Dieren en planten in deze kolom	Het gaat niet om gebieden die geschikt zouden zijn als leefgebied maar waar de soort niet leeft. Zoals een grot die geschikt is voor vleermuizen maar waar ze niet leven. Of een wand waarop bepaalde muurplanten zouden kunnen groeien maar waar ze niet zijn.

Het is niet geheel duidelijk wat de consequenties zijn van een effect van een activiteit op soorten die vermeld staan op de Rode Lijst, evenals het toetsen van het effect van een activiteit op 'trekvogels'.

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

1° van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;

2° van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;

3° dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en

4° voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;

e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en

f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen

Nieuw is de zorgplicht voor het aantasten van belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats van vogels en soorten van de Rode lijst. Voor activiteiten die leiden tot overtreding van een verbodsbepaling dient een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verkregen te worden (dit heette in de Wet natuurbescherming een ontheffing). Indien sprake is van het aantasten van belangrijk leefgebied of natuurlijke habitat van een Rode lijstsoort, dient een document opgesteld te worden. Dit zal vergelijkbaar zijn met een ecologisch werkprotocol (EWP). In een EWP wordt beschreven op welke wijze een negatief effect op beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats voorkomen kan worden, of hoe dit hersteld kan worden. Ook wordt een monitoringsplicht ingevoerd tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden, indien maatregelen getroffen worden. Dit geldt alleen voor belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats.

4.5 Regelgeving ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

Het Besluit kwaliteit leefomgeving is een AMvB onder de Omgevingswet waarin onder andere regelgeving over de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening van de provincie Overijssel.

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland en overige beschermde gebieden.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vastgelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Dit betreft de parkeerhaven aan de noordzijde van de weg. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode omkadering aangeduid. Gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de groene kleur aangeduid (bron: atlasleefomgeving.nl).

Beschermingsregime

Een deel van het plangebied behoort tot het Natuurnetwerk Nederland. Om de wenselijke ontwikkeling mogelijk te maken, dient het Omgevingsplan mogelijk gewijzigd te worden. Het initiatief dient daarom mogelijk getoetst te worden aan de instructieregels voor het wijzigen van het Omgevingsplan, zoals opgenomen in de Omgevingsverordening.

In de Omgevingsverordening staat beschreven of wijziging van het Omgevingsplan voor deze ontwikkeling mogelijk is, en aan welke eisen voldaan moet worden om het Omgevingsplan te mogen wijzigen om aanleg van de passeerhavens mogelijk te maken.

5.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime

Het Besluit activiteit leefomgeving regelt in hoofdstuk 11 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan. Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

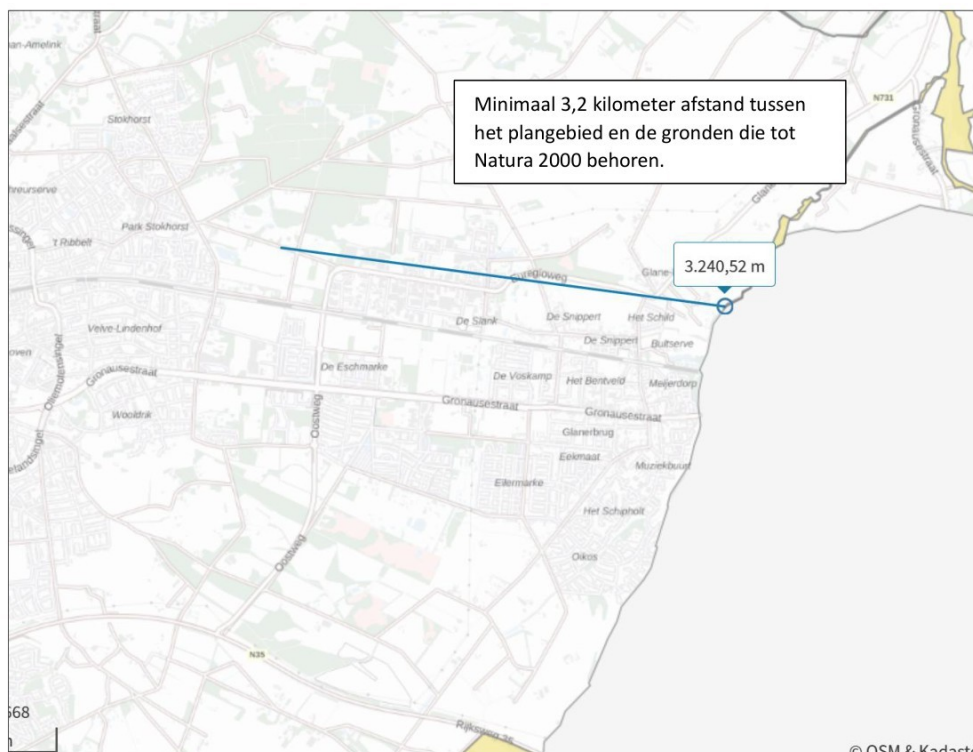
- De leefgebieden van vogels;
- De natuurlijke habitats of habitats van soorten;

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op. In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000

Het plangebied ligt op minimaal 3,2 kilometer afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Nederlandse Natura 2000-gebied is Landgoederen Oldenzaal. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de blauwe omkadering aangeduid. Gronden die tot Nederlands Natura 2000-gebied behoren worden met de okergele kleur aangeduid (bron: calculator.aerius.nl).

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Ten behoeve van de totale ontwikkeling wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de afvoer van afval, aan- en afvoer van bouwmaterialen en werktuigen, inzet van werktuigen en vervoer van personeel. Gelet op de afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het niet aannemelijk dat sprake is van

toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied tijdens de ontwikkelfase. Indien men juridische zekerheid wil, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkelfase.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

Het aantal verkeersbewegingen neemt in de gebruiksfase niet toe, ten opzichte van de referentiesituatie. Er is daarom geen sprake van toename van stikstofemissie en daarom geen sprake van toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied. Er hoeft geen stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de gebruiksfase.

5.4 Overige beschermde gebieden

Naast de alreeds beschreven gebieden, zijn er nog diverse planologisch beschermde gebieden. Deze gebieden worden om uiteenlopende redenen beschermd. Om de invloed van de voorgenomen ontwikkeling op deze gebieden te kunnen bepalen, is de ligging van de planlocatie en de aard/ omvang van de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot de deze beschermde gebieden onderzocht. In Overijssel wordt enkel gekeken naar leefgebied weidevogels.

Conclusie beschermde gebieden

De planlocatie is niet gelegen binnen de grenzen of nabij 'overige beschermde gebieden', zoals weidevogelleefgebied. Het is dan ook uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkeling de kernkwaliteiten van deze gebieden beïnvloedt. Omdat kernkwaliteiten gewaarborgd blijven, zijn wettelijke consequenties met betrekking op 'overige beschermde gebieden' niet van toepassing.

5.5 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot Natura 2000-gebied of leefgebied weidevogels, maar ligt gedeeltelijk wel binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Vanwege de ligging binnen het Natuurnetwerk Nederland, dient voorgenomen initiatief getoetst te worden aan provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN. Gelet op de aard van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt een negatief effect op Natura 2000-gebied als gevolg van de emissie van stikstofoxiden niet verwacht. Indien men juridische zekerheid wil, kan wel een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkelfase. Overige negatieve effecten kunnen wel met zekerheid worden uitgesloten.

6.1 Verwachting en bureauonderzoek

6.1.1 Algemeen

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF voor de periode 2016-2026);
- Een oriënterend veldbezoek, uitgevoerd in de ochtend op 1 mei 2026;

Tijdens het oriënterende veldbezoek is gecontroleerd of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook is gekeken naar aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten.

6.2 Te toetsen soorten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in en rond het plangebied voorkomen (tabel 6.2). Bij het bepalen van de beschermde soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen wordt rekening gehouden met de in het onderzoeksgebied aanwezige habitats, inrichting, gevoerde beheer en aspecten zoals afstand tot bebouwing en beplanting in verband met verstoring. Niet alle beschermde soorten die in de omgeving voorkomen worden daarom weergegeven in onderstaande tabel. Schuwe bosbewoners, zoals havik en oehoe worden daarom buiten beschouwing gelaten omdat deze soorten in een smalle houtsingel naast een drukke weg niet voorkomen.

Om de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten in beeld te brengen is de NDFF geraadpleegd in een gebied ten noorden van de Oosterstraat in het zuiden, de stadrand van Enschede in het westen, de Lossersstraat in het noorden en de overgang van kampenlandschap naar jong heideontginningslandschap langs de Lonnekerweg in het oosten.

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Flora	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.
Grondgebonden zoogdieren	Gewone bosspitsmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, bosmuis, grote bosmuis, steenmarter, boommarter, bunzing, wezel, hermelijn, das, haas, egel, eekhoorn, konijn, vos, ree
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, vale vleermuis, bosvleermuis, franjestaart
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Ransuil, roek, sperwer, bosuil, torenvalk,
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Bonte vliegenvanger, buizerd, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, middelste bonte specht, spreeuw
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Diverse algemene broedvogels
Amfibieën	Gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, kamsalamander
Reptielen	Hazelworm, levendbarende hagedis
Vissen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.
Dag- en nachtvlinders	Grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, teunisbloempijlstaart
Libellen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.
Overige ongewervelden	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.

Tabel 6.2: overzicht van alle potentieel aanwezige beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

6.3 Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep

Sommige van de soorten uit tabel 6.2 kunnen op basis van verspreiding niet op voorhand worden uitgesloten. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek blijkt echter dat negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgesloten op de volgende soorten groepen:

Flora

Beschermde planten worden niet verwacht in het plangebied. De meeste beschermde planten stellen bijzondere eisen aan de groeiplaats en bijbehorend beheer. Groeiplaatsen van beschermde planten zijn afhankelijk van abiotische factoren die bepalend zijn voor het voorkomen. Groeiplaatsen van beschermde soorten betreffen standplaatsen van voedselarme tot matig voedselrijke, basische (gebufferde) tot zure milieus. Deze standplaatsfactoren zijn aanwezig in Natura 2000-gebieden, andere natuurreservaten, spoorbermen, schrale akkers, kalkgraslanden en oude stadsmuren en vestingwerken. Van zeldzame beschermde planten is de verspreiding doorgaans goed bekend door jaarlijkse monitoring van groeiplaatsen. Dergelijke groeiplaatsen van beschermde planten ontbreken in het plangebied.

Vissen

Beschermde vissen worden op basis van de inrichting en het gevoerde beheer niet in het plangebied verwacht. Beschermde vissen komen voor in veenweidegebieden waar verlanding plaatsvindt, open wateren met stenige oevers en/of een rijke onderwatervegetatie en zuurstofrijke en heldere snelstromende beken in hoog Nederland. Sommige vissoorten zijn voor hun overleving afhankelijk van estuaria en migreren tussen zee en rivieren. In het plangebied zijn geen open wateren aanwezig die als geschikt worden geacht voor beschermde vissen.

Libellen

Beschermde libellen zijn grotendeels gebonden aan natuurreservaten zoals Natura 2000-gebieden. Binnen deze natuurgebieden zijn deze libellen afhankelijk van specifieke habitats. Zo komen beschermde libellen voor in laagveengebieden met verlandende petgaten en binnen hoogvenen in veenputjes en op bulten veenmos. Daarnaast komen beschermde libellen voor in warme moeraswateren met een laag waterpeil en in heldere, zuurstofrijke stromende beken met zandige substraten. Dergelijke habitattypes ontbreken in het plangebied waardoor beschermde libellen uitgesloten kunnen worden.

6.4 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 6.2 genoemde soorten beschreven.

Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter

De steenmarter heeft een ruime verspreiding en is vrij talrijk op de hogere zandgronden, en neemt nog steeds toe in laag Nederland. Het plangebied ligt in het normale verspreidingsgebied van deze soort. Steenmarters zijn sterk gebonden aan menselijke bebouwing, die al dan niet bewoond/gebruikt wordt. Af en toe bezetten ze ook een verblijfplaats onder takkenbossen. De soort komt voor in stedelijk gebied en het buitengebied. De steenmarter bezet verblijfplaatsen in holle ruimtes, zoals zolders, kruipruimtes, boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen of in ruimtes tussen dakisolatie en dakbedekking. Toegang tot een schuilplaats vereist een opening van minimaal 5-6 cm. Er zijn in het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen van de steenmarter vastgesteld. Vermoedelijk behoort het plangebied wel tot het foerageergebied van de steenmarter.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen steenmarter gedood en geen voortplantings- of rustplaats beschadigd of vernield. Als gevolg van het verharden van kleine delen van het plangebied wordt het foerageergebied van de steenmarter aangetast, maar deze aantasting is echter dusdanig gering dat dit de functionaliteit van de verblijfplaats niet aantast.

Boommarter

De boommarter komt voor in bosrijke omgevingen en bezet hoofdzakelijk een verblijfplaats in holenbomen of onder takkenhopen in bossen. In het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen, zoals een holenboom of takkenhoop aangetroffen. Mogelijk bezet de soort wel een verblijfplaats in bossen in de omgeving van het plangebied. Mogelijk benutten boommarters de houtige beplanting langs de weg als foerageergebied.

verblijfplaats vernield. Als gevolg van het verharden gaat de functie van het plangebied als foerageergebied voor een klein deel verloren.

Hermelijn

Hermelijnen hebben een ruime verspreiding in ons land, maar zijn ten opzichte van wezels veel zeldzamer. Hermelijnen treffen we vooral aan in meer extensief beheerde agrarische landschappen, zoals natuurgebieden en bossen. De soort wordt vooral aangetroffen in wat vochtigere habitats zoals nattere natuurgebieden (moeras) en natte hooilanden. Er wordt in de NDFF geen melding gemaakt van deze soort in het plangebied of een ruim zoekgebied (2 km) rondom het plangebied. Het plangebied wordt niet als geschikt leefgebied voor de hermelijn beschouwd.

Das

De das is met een sterke toename bezig op de hogere zandgronden van Oost-Nederland, maar er zijn nog steeds grote delen niet bezet door de das. Er is in de NDFF één waarneming opgenomen van de das. Dit betreft een waarneming van een das op 26 april 2026 in een perceel ten zuiden van de Stokhorstlaan, ruim 1,2 kilometer ten noorden van het plangebied. Er zijn in het plangebied geen sporen gevonden van de das, zoals graafsporen of een wissel. Aangenomen wordt dat het plangebied niet tot functioneel leefgebied van de das behoort.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft voornamelijk in loofbos, naaldbos en in gemengd bos, maar ook in houtwallen in de buurt van bos en in tuinen en parken komt deze soort voor. Als er voldoende voedsel aanwezig is, komen eekhoorns ook in bebouwd gebied voor. De voorkeur gaat echter uit naar ouder bos vanwege de hoeveelheid voedsel en de aanwezigheid van nestgelegenheid. De eekhoorn bouwt een bolvormig nest in bomen, doorgaans meer dan vijf meter boven de grond, meestal in de boomkroon of in een takvork dicht bij de stam. Een eekhoornnest verschilt van een eksternest door de aanwezigheid van bladeren. Ook kunnen boomholten, oude kraaien- en eksternesten of grote nestkasten als voortplantings- en rustplaats gebruikt worden. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van eekhoorns waargenomen in bomen langs de weg, maar de aanwezigheid van een eekhoornnest wordt niet uitgesloten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt geen eekhoorn gedood of voortplantings- of rustplaats beschadigd of vernield.

Egel

Egels hebben een brede verspreiding in ons land en komen voor in stedelijk en landelijk gebied. Voor een egel moet er beplanting met voldoende ondergroei aanwezig zijn. Egels komen voor in tuinen, bosranden, struweel en loofbos. Deze soort kan onder takkenbossen, dichte (hoge) grazige vegetatie of onder een dikke laag bladeren een voortplantings- en rustplaats bezetten. Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor de egel en mogelijk bezetten ze een verblijfplaats in de braamstruweel die verwijderd wordt.

Als gevolg van het aanleggen van de passerhavens aan de noordzijde van de weg wordt mogelijk een verblijfplaats van de egel vernield en een egel gedood. Als gevolg van het verharden gaat de functie van het plangebied als foerageergebied voor een klein deel verloren.

Grote bosmuis

De grote bosmuis is een soort die voorkomt in bossen, houtsingels en beplanting in parken en tuinen. Kenmerkend voor het habitat van de soort is opgaande, houtige beplanting met een bosbodem, al dan niet voorzien van een kruid- en struiklaag. Het plangebied ligt in het normale verspreidingsgebied van deze soort. Er wordt in de NDFF geen melding gemaakt van deze soort in het plangebied en directe omgeving, maar de soort is enkele jaren geleden al eens vastgesteld aan de oostrand van Enschede. De wegberm wordt niet beschouwd als geschikt leefgebied van de grote bosmuis, maar de houtsingel en de bramenwal worden wel beschouwd als geschikt leefgebied.

Als gevolg van het aanleggen van de passerhavens aan de noordzijde van de weg wordt mogelijk een grote bosmuis gedood en verblijfplaats vernield. Als gevolg van het verharden gaat de functie van het plangebied als foerageergebied voor een klein deel verloren.

Algemene, minder zwaar beschermde soorten

Naast voorgenoemde soorten, behoort het plangebied tot functioneel leefgebied van soorten als gewone bosspitsmuis, dwergmuis, bosmuis, rosse woelmuis, haas, vos, konijn en ree.

Haas, vos, konijn en ree benutten het plangebied vermoedelijk uitsluitend als foerageergebied, maar soorten als gewone bosspitsmuis, dwergmuis, rosse woelmuis en bosmuis bezetten mogelijk ook een verblijfplaats in de bermsloot en houtsingel en struweelrand naast de weg. Bosmuis, rosse woelmuis, gewone bosspitsmuis en huisspitsmuis kunnen een voortplantings- en rustplaats bezetten in hopen en gaten in de grond en onder strooisel en bladeren. Dwergmuizen maken nesten boven de grond in dichte grazige vegetatie.

Door het uitvoeren van grondverzet voor de aanleg van de passeerhavens wordt mogelijk een bosmuis, rosse woelmuis, dwergmuis of gewone bosspitsmuis gedood en wordt de verblijfplaats beschadigd en vernield. Als gevolg van het verharden gaat de functie van het plangebied als foerageergebied voor een klein deel voor voornoemde soorten verloren.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen bezetten mogelijk een verblijfplaats in de bomen langs de weg. Deze verblijfplaatsen worden niet negatief beïnvloed als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden omdat aangenomen wordt dat de groeiplaatscondities van de bomen niet negatief beïnvloed worden. De grasbetonstenen worden in de bestaande wegberm geplaatst en zijn lucht- en waterdoorlatend. Bomen naast de weg wortelen niet oppervlakkig in de wegberm als gevolg van de bermsloot tussen de weg en de houtopstand.

Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied niet als geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vleermuizen foerageren wel langs de opgaande beplanting langs de weg, maar aangenomen wordt dat de groeiplaatscondities van de bomen niet negatief beïnvloed worden. Hierdoor wordt de betekenis van de opgaande beplanting als foerageergebied voor vleermuizen niet aangetast.

Vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). De weg zelf vormt geen onderdeel van een vliegroute, maar de houtige beplanting langs de weg mogelijk wel. Aangenomen wordt dat de groeiplaatscondities van de bomen niet negatief beïnvloed worden. Hierdoor wordt de betekenis van de opgaande beplanting als foerageergebied voor vleermuizen niet aangetast.

Vogels

Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en er kunnen mogelijk vogels nestelen in voor vogels toegankelijke bebouwing en in beplanting.

Status 'jaarrond beschermde nesten'

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Uit de literatuurstudie blijkt dat er nesten van boerenwaluw, gierwaluw, huismus, huiswaluw, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil, kerkuil, bosuil en torenvalk in het plangebied kunnen voorkomen.

Roek

Roeken zijn koloniebroeders en broeden met vaak tientallen tegelijk in groepen bomen. Deze nesten zijn in het najaar en de winter goed zichtbaar en tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De aanwezigheid van roekennesten in het plangebied is uitgesloten.

Ransuil

Ransuilen maken zelf geen nest, maar maken gebruik van oude nesten van zwarte kraaien en eksters om in te nestelen. Ransuilen nestelen in bossen, kleine geïsoleerde bosjes in agrarisch cultuurland, in dorpen, steden en op erven. Er zijn in de bomen naast de weg geen potentiële nestplaatsen van ransuilen waargenomen, maar eventueel aanwezige nesten worden niet negatief beïnvloed door uitvoering van voorgenomen werkzaamheden.

Sperwer

Sperwers nestelen in dichte begroeiing, zoals dichte (jonge) sparrenbosjes, maar ook struweel. Het merendeel van de sperwers nestelt in het buitengebied, maar de soort wordt ook vastgesteld in parken in stedelijk gebied en in parkachtige wijken aan de rand van dorpen en steden. Sperwers bouwen kenmerkende nesten, qua omvang en de positie van het nest in de boom. Er zijn in de bomen naast de weg geen (oude) nesten van sperwers vastgesteld.

Bosuil

Bosuilen nestelen hoofdzakelijk in boomholtes, maar ook in nestkasten en soms op oude roofvogelhorsten. Mogelijk nestelen bosuilen in de bomen naast de weg, maar deze nesten worden niet negatief beïnvloed door uitvoering van voorgenomen plannen.

Torenvalk

Torenvalken nestelen in ons land hoofdzakelijk in oude nesten van zwarte kraaien en eksters, maar ook in nestkasten en soms in holle ruimtes en nissen in gebouwen. Er zijn tijdens het onderzoek geen potentiële nesten van torenvalken in de houtige beplanting aangetroffen, maar de aanwezigheid van een bezet nest kan niet geheel uitgesloten worden. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen nestplaats van torenvalken negatief beïnvloed.

Vogels – jaarrond beschermd; afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn.

Uit de literatuurstudie blijkt dat soorten als bonte vliegenvanger, buizerd, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, middelste bonte specht en spreeuw tot normale broedvogelsoorten behoren in dit deel van Twente. Er nestelen geen vogels in de wegberm, maar mogelijk wel in de houtige beplanting en struweel naast de weg.

Buizerds bouwen vrij grote nesten en zijn redelijk schuw. Er zijn in de houtige beplanting langs de weg bos geen nesten van buizerds vastgesteld. De aanwezigheid van een buizerdnest in de houtige beplanting langs de weg wordt dan ook uitgesloten.

Soorten als bonte vliegenvanger, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, middelste bonte specht en spreeuw nestelen in holen en gaten in bomen en in nestkasten. Mogelijk nestelen voornoemde soorten in de houtige beplanting langs de weg, maar deze nestplaats wordt niet negatief beïnvloed door uitvoering van voorgenomen werkzaamheden.

Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn.

Er nestelen geen vogels in de wegberm, maar vermoedelijk wel in de houtige beplanting en struweel en mogelijk in het talud van de bermsloot. Het plangebied vormt een potentiële nestplaats van verschillende (algemene) vogelsoorten.

Als gevolg van het verwijderen van beplanting (bramenwal en gras in bermsloot) tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een nestplaats beschadigd en vernield en een vogel gedood.

Amfibieën

Algemene soorten

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen, maar amfibieën benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied. Het plangebied lijkt geschikt leefgebied voor soorten als bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad.

De wegbermen worden niet als geschikte verblijfplaats beschouwd, maar de houtsingel, bermsloot en struweelrand wel. Door het uitvoeren van grondverzet wordt mogelijk een algemene amfibie gedood en wordt mogelijk een rustplaats beschadigd en vernield. Als gevolg van het verharden van het plangebied gaat mogelijk foerageergebied van amfibieën verloren.

Kamsalamander

Er wordt in de NDFF geen melding gemaakt van de kamsalamander in het plangebied of aangrenzende percelen. Er zijn wel waarnemingen van kamsalamanders opgenomen in de NDFF op 1,8 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Net ten noorden van het plangebied liggen twee poelen. Indien deze poelen benut worden als voortplantingsbiotoop door deze soort, overwinteren kamsalamanders mogelijk in de houtsingel ten noorden van de weg. De struweelrand en het agrarisch cultuurland worden niet beschouwd als potentiële (winter)rustplaats van deze soort. Negatieve effecten op de kamsalamander kunnen worden uitgesloten.

Reptielen

In de NDFF wordt alleen melding gemaakt van de levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied. Er wordt in de NDFF geen melding gemaakt van de hazelworm in het plangebied en aangrenzende gronden, al lijken het bosgebied Hooge Boekel en de bossen en houtsingels in het Boekelerveld wel geschikt voor deze soort. De aanwezigheid van een hazelworm in de houtige beplanting naast de weg wordt daarom niet op voorhand uitgesloten. Hazelwormen worden niet in de wegberm, struweelrand of agrarisch cultuurland verwacht. Een negatief effect op deze soort wordt daarom uitgesloten.

Levendbarende hagedissen zijn vastgesteld op twee kleine heideterreintjes op ruime afstand (>1 km) afstand van het plangebied (NDFF, 2026). Gelet op de aard van de wegbermen in het plangebied en ruime omgeving van het plangebied, vormen deze een ongeschikt leefgebied voor levendbarende hagedissen. De wegbermen hebben een dichte, grazige vegetatie waardoor ze niet geschikt zijn voor levendbarende hagedissen als corridor (geen zonlicht op de bodem, te vochtig/te koud).

Als gevolg van het uitvoeren van voorgenomen werkzaamheden, wordt geen reptiel gedood en geen verblijfplaats vernield.

Vlinders

Het plangebied ligt in het normale verspreidingsgebied van verschillende beschermde vlindersoorten als teunisbloempijlstaart, kleine ijsvogelvlinder, grote weerschijnvlinder en grote vos. Naast de aanwezigheid van geschikte waardplanten, stellen sommige soorten ook specifieke eisen aan hun leefgebied, zoals de kleine ijsvogelvlinder.

De kleine ijsvogelvlinder, grote weerschijnvlinder en grote vos worden gemeld in diverse bossen in de omgeving van het plangebied, maar niet in het plangebied of aangrenzende bos (NDFF, 2026). Gelet op het ontbreken van waardplanten van deze soorten in het plangebied, wordt het plangebied niet als functioneel leefgebied van deze soorten beschouwd.

Van de teunisbloempijlstaart zijn geen waarnemingen in het plangebied of omgeving opgenomen in de NDFF. Gelet op het ontbreken van geschikte waardplanten, wordt het plangebied niet beschouwd als functioneel leefgebied van deze soort.

Rode-lijstsoorten

Het plangebied vormt functioneel leefgebied van verschillende soorten die vermeld worden op de Rode-lijst. Voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de populatie van rode lijstsoorten gezien de voorgenomen ingreep en de aanwezigheid van alternatief leefgebied in de nabijheid van het plangebied. Dit aspect wordt verder niet besproken in deze studie.

6.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van het uitvoeren van grondverzet ten behoeve van de passeerhavens wordt mogelijk een beschermd grondgebonden zoogdier gedood en een verblijfplaats beschadigd en vernield. Voor sommige soorten geldt een vrijstelling voor het vernielen van de verblijfplaats, maar dat geldt niet voor verblijfplaats van egel, wezel en grote bosmuis. De verblijfplaats van deze soorten mag alleen met een vergunning vernield worden.

Om de aanwezigheid van wezel, egel en grote bosmuis vast te kunnen stellen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Voor het opzettelijk doden van beschermde grondgebonden zoogdieren geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk gedood worden, dienen ze weggevangen te worden (en elders losgelaten) of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist. Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot overtreding van de verbodsbepaling. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

In onderstaande tabel worden de toepasbare vangmiddelen per soort weergegeven.

Soort	Vangmiddel
Aardmuis	Vangkooi
Bosmuis	Vangkooi
Bruine kikker	Schepnet
Dwergmuis	Vangkooi
Dwergspitsmuis	Vangkooi
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi
Huisspitsmuis	Vangkooi
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ree	Vangkooi
Rosse woelmuis	Vangkooi
Tweekleurige bosspitsmuis	Vangkooi
Veldmuis	Vangkooi
Vos	Vangkooi
Woelrat	Vangkooi

Toepasbare vangmiddelen om beschermde grondgebonden zoogdieren weg te vangen uit het plangebied (Bron: Omgevingsverordening Overijssel, 2024).

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);
- Nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor de, wezel, egel en grote bosmuis uitvoeren;

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet negatief beïnvloed en er wordt geen vleermuis verstoord of gedood.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de

verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

Geen overtreding van een verbodsbepaling;

- Essentieel foerageergebied

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt het essentieel foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes¹ van vleermuizen.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

Vogels

Als gevolg van het verwijderen van struweel en uitvoeren van graafwerkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet nest vernield. Van deze vogelsoorten is alleen het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats.

Voor het opzettelijk vernielen van een bezet nest (eieren) of het opzettelijk doden van een vogel kan geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren of vernielen van vogelnesten dienen daarom bij voorkeur buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is doorgaans augustus-februari.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Werkzaamheden uitvoeren buiten de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren);

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een beschermde amfibie gedood en een (winter)rustplaats vernield. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde amfibieën geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde amfibieën opzettelijk gedood

¹ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

worden, dienen ze weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken.

Om te voorkomen dat beschermde amfibieën opzettelijk gedood worden, dienen ze weggevangen te worden (en elders losgelaten) of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

In onderstaande tabel worden de toepasbare vangmiddelen per soort weergegeven.

Soort	Vangmiddel
Aardmuis	Vangkooi
Bosmuis	Vangkooi
Bruine kikker	Schepnet
Dwergmuis	Vangkooi
Dwergspitsmuis	Vangkooi
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi
Huisspitsmuis	Vangkooi
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ree	Vangkooi
Rosse woelmuis	Vangkooi
Tweekleurige bosspitsmuis	Vangkooi
Veldmuis	Vangkooi
Vos	Vangkooi
Woelrat	Vangkooi

Toepasbare vangmiddelen om beschermde grondgebonden zoogdieren weg te vangen uit het plangebied (Bron: Omgevingsverordening Overijssel, 2024).

Mits zorgvuldig gewerkt wordt, hoeft er geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen amfibieën opzettelijk doden (mits er zorgvuldig gehandeld wordt);

Reptielen

Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden wordt geen reptiel gedood en geen verblijfplaats vernield.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen;

Vlinders

Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden wordt geen beschermde vlinder, pop of rups gedood en geen eitje vernield.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de gemeente Enschede heeft Natuurbank Overijssel onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het aanbrengen van grasbetonstenen langs de Klein Boekelerweg en het aanbrengen van enkele passeerhavens langs deze weg. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing: Omgevingswet:

- Gebiedsbescherming - Natura 2000
- Soortenbescherming

Provinciaal beschermde gebieden:

- Natuurnetwerk Nederland
- Leefgebied weidevogels

7.2 Conclusies toetsing

Gebiedsbescherming

Het plangebied behoort niet tot Natura 2000-gebied of leefgebied weidevogels, maar ligt gedeeltelijk wel binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Vanwege de ligging binnen het Natuurnetwerk Nederland, dient voorgenomen initiatief getoetst te worden aan provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN. Gelet op de aard van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt een negatief effect op Natura 2000-gebied als gevolg van de emissie van stikstofoxiden niet verwacht. Indien men juridische zekerheid wil, kan wel een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkelfase. Overige negatieve effecten kunnen wel met zekerheid worden uitgesloten.

Soortenbescherming

De werkzaamheden vinden hoofdzakelijk plaats in een smalle strook wegberm. In deze smalle strook worden de grasbetonstenen gelegd. Deze strook is niet van belang voor beschermde planten of dieren, maar dat is anders op de plekken waar de passeerhavens aangelegd worden. Om deze aan te kunnen leggen, dient een deel van een struweelhaag verwijderd te worden en de bermsloot vergraven te worden. Op deze plannen bezetten wezel, egel, grote bosmuis, sommige algemene muizen- en amfibieënsoorten mogelijk een rustplaats en nestelen mogelijk vogelsoorten als grasmus, roodborsttapuit en geelgors.

Door buiten de voortplantingsperiode te werken, kan voorkomen worden dat een vogel gedood wordt en een bezet vogelnest vernield wordt. Door zorgvuldig te werken kan ook (grotendeels) voorkomen worden dat een grondgebonden zoogdier en amfibie gedood wordt, maar kan niet voorkomen worden dat een verblijfplaats vernield wordt. De verblijfplaats van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn niet beschermd, maar dat geldt niet voor de verblijfplaats van wezel, egel en grote bosmuis. Om het effect van het aanleggen van de parkeerhavens op voornoemde soorten vast te kunnen stellen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Conclusies van toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden samengevat:

- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels;
- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren, vogels of amfibieën opzettelijk doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);
- Op de locatie van de passeerhavens nader onderzoek uitvoeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van grote bosmuis, wezel en egel;

7.3 Invasieve exoten

Op één plek, aan de zuidzijde van het plangebied is een kleine groeiplaats Japanse duizendknoop vastgesteld. Geadviseerd wordt deze groeiplaats te elimineren en een werkprotocol op te stellen om verdere verspreiding van de soort te voorkomen.

Groeiplaats Japanse duizendknoop.

Groeiplaats Japanse duizendknoop.

7.4 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

De ecologen van Natuurbank Overijssel kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft' signaleren we kansen voor dit project om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

1. Ecologisch werkprotocol

Het opstellen van een ecologisch werkprotocol. In deze notitie wordt concreet aangegeven op welke wijze de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om overtreding van een verbodsbepaling te voorkomen. Kennis van de ecologie van soorten is cruciaal om de juiste maatregelen, in de juiste tijd van het jaar uit te voeren.

2. Het opstellen van een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan

Er kan bijvoorbeeld een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan opgesteld worden gericht op verhoging van de bloemrijkdom voor bijen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan op de (toekomstige) situatie in uw projectgebied, gemeentelijk natuurbeleid en regionale doelsoorten en potenties. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders.

In een plan nemen we de best passende maatregelen op. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:

- Het vergroten van de diversiteit aan leefgebied voor planten en dieren door via aanplant of beheer te zorgen voor verschillende biotooptypen (water, oevers, kruidenvegetatie, struweel, bomen, bos) en geleidelijke overgangen hiertussen.
- Het versterken van populaties door te voorzien in nestkasten en/of verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vogels en vleermuizen), wanneer blijkt dat nestgelegenheid een beperkende factor is.
- Het vergroten en versterken van leefgebieden voor planten en dieren door ecologisch beheer van (openbaar) groen, bijvoorbeeld door het beheer van grasvegetaties af te stemmen op bloemrijkdom en insecten.
- Het verbinden van leefgebieden door het aanbrengen of herstellen van lijnvormige landschapselementen (houtwallen, singels, hagen, sloten) of het realiseren van andere ontsnipperingsmaatregelen (bijvoorbeeld faunapassage).
- Het versterken van leefgebied en migratiezones door het aanbrengen van natuurlijke elementen als takkenrillen, dood hout, of stenige elementen.
- Het beperken van verstoring door bijvoorbeeld verlichting of geluid.
- Het terugdringen van overwoekerende en/of invasieve plantensoorten met negatieve effecten op biodiversiteit en de mens (bijvoorbeeld Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw).

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Art. 11.54 lid 1b Bal	Nader onderzoek grote bosmuis, egel, wezel
Grondgebonden zoogdieren	Voortplantings- en rustplaats	Diverse soorten	Art. 11.54 lid 1a Bal	Nader onderzoek grote bosmuis, egel, wezel
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 11.54 lid 1a Bal	Nader onderzoek grote bosmuis, egel, wezel
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 11.37 lid 1b Bal	Geen bezette nesten opzettelijk negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 11.37 lid 1b Bal	Geen vogels opzettelijk doden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; er wordt geen essentieel foerageergebied aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegrouete	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Amfibieën	Voortplantings- en rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling van verbodsbepaling	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 11.54 lid 1a Bal	Geen amfibieën opzettelijk doden
Reptielen	Alle functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vlinders	Alle functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Rustplaats	Voortplantingsplaats	Vliegrouete (vleermuizen)	Essentieel foerageergebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Ja	Mogelijk
Vogels	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee
Reptielen	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
Vlinders	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee

BIJLAGEN

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

Bijlage 3. Fotorapportage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 5. Jaarrond beschermde vogelnesten in Overijssel

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2 Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

Drie beschermingsregimes

De Omgevingswet kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of Omgevingsvergunning. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een Omgevingsvergunning moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Omgevingswet sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. In het Besluit activiteit leefomgeving is het als volgt verwoord:

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

- 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
- 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en
- 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Vrijstelling regelgeving

Onder de Omgevingswet is niet altijd een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. Ook zijn voor beschermde soorten andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Welke soorten zijn beschermd?

De Omgevingswet kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' (Nationaal beschermde soorten) waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn. Art. 11.37 Bal	soorten	Beschermingsregime Habitatrichtlijn. Art. 11.46. Bal	soorten	Beschermingsregime andere soorten. Art. 11.54 Bal
Art. 11.37 lid 1a. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden en vangen.		art. 11.46 lid 1a. Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.		Art. 11.54 lid 1a. Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen		Art. 11.46 lid 1d. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.		Art. 11.54 lid 1b. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk eieren te rapen of bij zich te hebben		art. 11.46 lid 1 Bal. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen		niet van toepassing
Art. 11.37 lid d. Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort		Art. 11.46 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.		niet van toepassing
niet van toepassing		Art. 11.46 lid e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen		Art. 11.54 lid c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen omgevingswet

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden is het toegestaan om van de onderstaande soorten de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is in sommige provincies eveneens toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht vergunningsvrije gevallen soorten ikv beheer, onderhoud en RO per bevoegd gezag

Op basis van door PS vastgestelde provinciale Omgevingsverordeningen en Or d.d. 6 maart 2026

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Fryslân	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie LWN (art. 4.31 Or)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>						✓						✓	✓
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						V1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Haas	<i>Lepus europeus</i>	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>						✓						✓	✓
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						✓							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			✓			V2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>					✓	✓						✓	✓
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							✓						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						V3							
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						V4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
wettelijke belangen:														
8.74l, lid 1, b, 6° Bkl	ikv RO en gebruik van gebieden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.74l, lid 1, b, 9° Bkl	voorkomen onnodig lijden										✓			
8.74l, lid 1, b, 10° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
8.74l, lid 1, b, 11° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.74l, lid 1, b, 12° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	
	kwaliteiten bepaald gebied									✓				
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs (8.74l, lid 1, b, 1° en 4° Bkl)										✓				
schadelijke handelingen:														
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	doden	✓**		✓**		✓**					✓**	✓	✓	✓
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	vangen	✓**	✓	✓**	✓**	✓**	✓**	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓
art. 11.54, lid 1, onder b Bal	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie 01-10-2025, bron: Natuurinclusief.

Legenda:

✓ soort is vrijgesteld

* voor deze soorten daarnaast uitzondering in/op gebouwen en bijbehorende erven art. 11.54, lid 2, onder a Bal

** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Vangen mag vaak alleen met toegestane middelen. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie.

✓ 1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

✓ 2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

✓ 3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

✓ 4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Fryslân: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen.

Opmerking bij Noord-Holland: Direct voorafgaand aan de uitvoering van de vrijgestelde activiteiten moet de grondgebruiker hiervan melding maken bij het bevoegd gezag.

Legenda 'Overzicht algemene vrijstelling soorten per provincie', bron: Natuurinclusief.

Bijlage 3. Fotorapportage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.natura2000.nl>

<https://www.atlasleefomgeving.nl>

<https://www.calculator.aerius.nl>

<https://www.ndff.nl>

<https://www.natuurinclusief.nl>

<https://www.vogelbescherming.nl>

<https://www.bij12.nl>

<https://www.zoogdiervereniging.nl>

<https://www.ravon.nl>

<https://www.topotijdreis.nl>

<https://www.vlinderstichting.nl>

Bijlage 5. Jaarrond beschermde vogelnesten in Overijssel (versie maart 2026)

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Boerenwaluw	1
Boomvalk	1
Bosuil	1
Gierzwaluw	1
Grote gele kwikstaart	1
Havik	1
Huismus*	1
Huiswaluw	1
Kerkuil	1
Oehoe	1
Ooievaar**	1
Raaf	1
Ransuil*	1
Roek*	1
Slechtvalk	1
Sperwer	1
Steenuil	1
Torenvalk	1
Wespendief	1
Zeearend	1
Zwarte specht	1
Zwarte wouw	1

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Blauwe reiger	2
Bonte vliegenvanger	2
Buidelmees	2
Buizerd	2
Draaihals	2
Gekraagde roodstaart	2
Grauwe vliegenvanger	2
Grutto	2
IJsvogel	2
Kemphaan	2
Kievit	2
Kleinst waterhoen	2
Kortsnavelboomkruiper	2
Kuifmees	2
Matkop	2
Middelste bonte specht	2
Oeverwaluw	2
Paapje	2
Patrijs	2
Porseleinhoen	2
Ringmus*	2
Rode wouw	2
Scholekster	2
Spreeuw	2
Tapuit	2
Tureluur	2
Veldleeuwerik	2
Velduil	2
Wulp	2
Zomertortel	2
Zwarte mees	2
Zwarte stern*	2

uitleg:

categorie 1:

Nesten die gedurende het broedseizoen in gebruik zijn als nest en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats, of nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor deze nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar, of nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor deze nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar, of vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

categorie 2:

categorie 2: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

* =

Voor deze soorten geldt dat ze naast de nestplaatsen ook jaarrond gebruiken maken van specifieke rustplaatsen en daarvan afhankelijk zijn. Voor deze soorten is de rustplaats ook jaarrond beschermd (categorie 1: huismus, ransuil, roek) of moet getoetst worden dat er voldoende geschikte rustplaatsen en functioneel leefgebied aanwezig zijn en blijven (categorie 2: ringmus, zwarte stern).

** =

Als een ooievaarsnest op een plek zit waar een gevaar voor de openbare veiligheid ontstaat, kan het nest onder randvoorwaarden verplaatst worden. Deze randvoorwaarden zijn:

- Het verplaatsen van het nest dient buiten het broedseizoen te gebeuren (1 september tot 1 februari);
- Er dient een nieuwe nestpaal (kunstmatige nestplek) geplaatst te worden op een geschikte locatie binnen 50 meter van de oorspronkelijke nestplaats;
- Nestmateriaal van het verwijderde nest dient in de buurt van de nieuwe nestpaal gelegd te worden;
- De locatie van het verwijderde nest dient ongeschikt gemaakt te worden om hervestiging te voorkomen.
- Voor het correct uitvoeren van de maatregelen kan informatie ingewonnen worden bij een stichting voor ooievaars;
- Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar overijsselloket@overijssel.nl. U geeft bij deze startmelding aan:
 - o Het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - o De contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer en het e-mailadres van deze contactpersoon;
 - o De naam van de begeleidende ecologisch deskundige, inclusief het mobiele telefoonnummer en het e-mailadres van deze contactpersoon.

Vogels met jaarrond beschermde nesten in Overijssel, bron: Natuurinclusief.